

AGENTSCHAP VOOR BUITENLANDSE HANDEL

REPUBLIEK SINGAPORE

Gegevensverzameling: Marc Bogaerts

Studie verwezenlijkt naar aanleiding van de gezamenlijke economische zending naar
Indonesië en Singapore,
voorgezeten door Z.K.H. Prins Filip

I. ALGEMEEN	7
1. HET LAND	7
▶ Geografische ligging	7
▶ Klimaat	7
2. BEVOLKING	8
3. BESTUURLIJKE ORGANISATIE	9
4. KORTE HISTORIEK	9
II. ECONOMIE	10
1. ECONOMISCHE ONTWIKKELING	10
2. SINGAPORE VANDAAG	11
3. ECONOMISCHE INDICATOREN	12
4. ECONOMISCHE STRUCTUUR	13
5. AMBITIEUZE PLANNEN	14
▶ Infrastructuurprojecten	14
▶ Toerisme & entertainment	15
III. BELANGRIJKE EN VEELBELOVENDE ECONOMISCHE SECTOREN	16
1. LOGISTIEK EN TRANSPORT	16
▶ PSA Corporation	16
▶ Changi Airport	17
▶ Singapore Airlines	17
▶ Openbaar vervoer	18
2. ELEKTRONICA	18
3. CHEMIE	20
4. LIFE SCIENCES	20
5. E-BUSINESS & ICT	21
6. LUCHTVAARTINDUSTRIE	21
7. MARINE TECHNOLOGIES	22
IV. INVESTERINGEN	23
1. BUITENLANDSE INVESTERINGEN IN SINGAPORE	23
2. SINGAPORESE INVESTERINGEN IN HET BUITENLAND	24
V. BUITENLANDSE HANDEL	25
1. BELANG VAN DE BUITENLANDSE HANDEL	25
2. CIJFERS	26
3. BELANGRIJKSTE KLANTEN EN LEVERANCIERS	26

VI. BILATERALE HANDELSRELATIES	27
1. BILATERALE HANDEL IN 2007	27
2. BESCHIKBARE CIJFERS 2008	28
3. BELGISCHE AANWEZIGHEID IN SINGAPORE	28
4. SINGAPORESE AANWEZIGHEID IN BELGIË	29
5. APPRECIATIE VAN HET RISICO DOOR DELCREDERE	29
VII. MARKTBENADERING	30
1. MARKTTOEGANG	30
2. ZAKELIJKE GEDRAGSCODE	30
3. DISTRIBUTIEKANALEN	31
4. BEURZEN EN SALONS	31
VIII. DUURZAAM INTERNATIONAAL ONDERNEMEN	32
1. OVERHEIDSINSTANTIES	32
2. NETWERKEN VAN BEDRIJVEN, OVERHEDEN EN NGO'S	34
3. OPMERKELIJKE INITIATIEVEN	34
IX. PRAKTISCHE INLICHTINGEN	36
▶ Reisformaliteiten	36
▶ Reisadvies.....	36
▶ Gezondheid en hygiëne	36
▶ Munt	36
▶ Handelstaal	36
▶ Maten en gewichten	36
▶ Plaatselijke tijd	36
▶ Elektrische stroom.....	36
▶ Plaatselijk vervoer	37
▶ Telecommunicatie en internet	37
▶ Werktijden / Kantooruren	37
▶ Klimaat en kleding.....	37
▶ Feestdagen (2 ^{de} helft 2008 en 2009)	37
X. NUTTIGE ADRESSEN	38
1. IN BELGIË	38
2. IN SINGAPORE	38
XI. TE RAADPLEGEN WEBSITES	39
1. OVERHEID	39
2. ECONOMISCH	39
XII. BELANGRIJKSTE BRONNEN	40

I. Algemeen

1. Het Land

► Geografische ligging

Singapore is een eiland met een oppervlakte van 707 km². Het ligt ten zuiden van het Maleisische schiereiland, waarmee het via een 1.200 m lange brug over de Straat van Johor is verbonden. Hiernaast zijn er nog meer dan 60 kleinere eilandjes die tot het land behoren.

De oorspronkelijke vegetatie was tropisch regenwoud maar hiervan is, behalve op sommige van de eilanden, weinig meer over.

► Klimaat

Warm en vochtig

Singapore kent heel het jaar door een warm en heel vochtig klimaat (gemiddeld 23 tot 33 graden Celsius en 80% vochtigheid).

Het regent veel in Singapore. In het droge seizoen van maart tot september, regent het vaak één uur per dag. In het regenseizoen van eind oktober tot eind februari, varieert dit van enkele uren per dag tot volle dagen.

2. Bevolking

Chinese herkomst

De Singaporese bevolking van 4,6 miljoen inwoners is voor het grootste deel van Chinese herkomst.

Singapore kent vier officiële talen. Hoewel het Engels de algemene voertaal is, wordt het Mandarijn-Chinees door 26% van de bevolking als eerste taal gebruikt. Naast het Engels en het Chinees zijn het Maleisisch en het Tamil de andere twee officiële talen.

Samenstelling van de bevolking:

- Chinezen (77%)
- Maleisiërs, de oorspronkelijke bewoners (14%)
- Indiërs, vooral Tamils (8%)

De bevolking groeit gemiddeld 1,7% per jaar en de gemiddelde levensverwachting is 76 jaar.

Actieve bevolkingspolitiek

De Singaporese overheid voert een actieve bevolkingspolitiek. Tot 1986 werd, om de bevolkingsgroei in te perken, een ontmoedigingsbeleid gevoerd (Stop at Two) om meer dan twee kinderen per gezin ter wereld te brengen. Dat leidde tot een dreigend tekort aan arbeidskrachten. Het beleid werd daarom gewijzigd en de bevolking werd onder het motto 'Go for Three' aangemoedigd tot gezinsuitbreiding. Allerlei faciliteiten worden in het leven geroepen zoals premies die aan moeders worden betaald als zij kinderen krijgen (waarbij de premie hoger is naarmate de moeder jonger is). Sinds april 2001 kent de regering een 'baby bonus' toe om aanstaande moeders in staat te stellen acht weken zwangerschapsverlof te nemen bij de geboorte van een derde kind. Om werk en gezin te combineren is het aantal crèches sterk uitgebreid en zijn binnen de overheid flexibeler werktijden ingevoerd.

Onderwijs in functie van kenniseconomie

Het ministerie van Handel en Industrie heeft het 'Science & Technology Plan 2010' ontwikkeld om tot een kenniseconomie uit te groeien.

Een van de doelstellingen is het opleiden van lokaal talent en het aantrekken van buitenlands talent. De belangrijkste instellingen voor de kenniseconomie zijn het ministerie van Onderwijs, het ministerie van Defensie, het ministerie van Handel en Industrie, het Agency for Science en Technology and Research (A*STAR), de Economic Development Board (EDB), de universiteiten en de technische hogescholen.

Belangrijke doelstellingen zijn:

- aantrekken van buitenlandse universiteiten van wereldkwaliteit;
- universiteiten meer autonomie geven;
- buitenlandse toponderzoekers naar Singapore aantrekken;
- studiebeurzen voor studie aan (internationale) topuniversiteiten;
- het creëren van een goede financiële infrastructuur voor studenten.

3. Bestuurlijke organisatie

Autoritarisme

Singapore is een parlementaire republiek, maar in de praktijk wordt de politiek gedomineerd door de People's Action Party (PAP).

De staatsvorm heeft volgens buitenstaanders in de praktijk meer het karakter van autoritarisme dan van democratie. In tegenstelling tot de meeste autoritaire regimes heeft Singapore een succesvolle, corruptie-arme en transparante markteconomie.

De president wordt direct gekozen, het parlement via een districtensysteem. Het huidige staatshoofd is Sellapan Rama Nathan, die dat ambt sinds 1999 bekleedt. Het ambt is van ceremoniële aard.

De premier en de regering worden door de president benoemd, maar zijn verantwoording schuldig aan het parlement. De regering wordt sinds 12 augustus 2004 geleid door premier Lee Hsien Loong. Sinds de onafhankelijkheid van de stadstaat in 1965, is hij de derde premier.

Het parlement bestaat uit één Kamer met 84 zetels.

Het parlement wordt om de zes jaar gekozen. Sinds 1968 wordt de politiek in Singapore gedomineerd door de People's Action Party (PAP). Bij de laatste verkiezingen in mei 2006 won de PAP 82 van de 84 zetels.

4. Korte historiek

In 1819 werd Singapore onder impuls van Sir Thomas Raffles door het Sultanaat Malacca overgedragen aan de Britse Oost-Indische Compagnie. Deze Engelse handelspost legde daarmee de fundamenteën van het huidige Singapore.

De Britten hebben vervolgens Singapore, Malacca en Penang samengevoegd tot de Strait Settlements, die in 1867 overgegaan zijn in een kroonkolonie. In 1946 vielen de Strait Settlements uit elkaar. Malacca en Penang zijn tot Maleisië gaan behoren, terwijl Singapore een aparte kroonkolonie werd.

In 1959 kreeg Singapore zelfbestuur, waarna het zich in 1963 aansloot bij de Maleisische Federatie.

Onoverkomelijke problemen van etnische aard leidden op 9 augustus 1965 tot de stichting van Singapore als een onafhankelijke republiek, lid van het Britse Gemenebest.

II. Economie

1. Economische ontwikkeling

Toen Singapore in 1965 de federatie met Maleisië verliet was een wijziging van de economische politiek een topprioriteit. Tot dan lag de nadruk op de industrialisering, waarbij Singapore het industriële centrum zou worden en Maleisië het agrarische achterland.

Vanaf de onafhankelijkheid tot 1978 werd gestreefd naar een exportgerichte industrie, die werd opgezet met behulp van buitenlands kapitaal en multinationale ondernemingen. Van groot belang werd de 'offshore', waarbij de overheid maatregelen nam die Singapore voor buitenlandse investeerders aantrekkelijk zou maken. Dit beleid kende een groot succes waarbij de economie jaarlijks met 10% groeide. Een belangrijke bijdrage tot deze groei werd geleverd door de raffinaderijen, de textielindustrie en de elektrotechnische industrie.

De overheid volgde de ontwikkelingen nauwgezet en vond in 1978 de tijd rijp voor een nieuwe strategie. De industrie werd nu ook gericht op hoogwaardiger producten waarvoor de geschooldheid van de werkrachten diende toe te nemen. Ook de investeringen namen sterk toe.

Singapore ging een niveau hoger en begon zich toe te leggen op kennisintensieve productie. Multinationals werden aangemoedigd hun Research & Development afdelingen in Singapore te vestigen om zo beter in staat te zijn producten te ontwikkelen die toegespitst zijn op de wensen en verwachtingen van Aziatische consumenten.

Vanaf 1986 geldt de strategie van het '*Total Business Centre*'. Naast de industrie kreeg Singapore nu ook een belangrijke positie in de internationale dienstverlening. Grote banken zetten hier een regionaal hoofdkwartier op. Vanuit Singapore ontstond nu ook een geldstroom naar het buitenland waar renderende ondernemingen werden opgezet of overgenomen.

De rol van de overheid in de economische ontwikkeling is zeer groot geweest.

2. Singapore vandaag

Singapore is vandaag één van de welvarendste landen in de wereld.

Het biedt een bevoorrechte toegang tot handel en investeringen in Azië:

- strategische ligging op de Straat van Malacca, de drukste maritieme weg ter wereld;
- één van de meest vrije en competitieve commerciële omgevingen ter wereld;
- een uitstekende infrastructuur;
- goed opgeleide Engelstalige arbeidskrachten;
- een stabiel en corruptievrij juridisch en politiek kader;
- een veilige en comfortabele levensomgeving.

Dankzij de wereldwijde economische groei van de jongste jaren, slaagde Singapore erin na de SARS-epidemie uitstekende groeicijfers voor te leggen. Dit was ook te danken aan de betere prestaties van Maleisië dat met een handelsvolume van 15% één der belangrijkste handelspartners van Singapore is.

Singapore kende dan ook een felle economische heropleving in de periode 2004-2007, culminerend in een economische groei van 7,7% in 2007.

Het is het internationale centrum voor industrie en handel in Azië en het land staat steeds aan de top in de verschillende rankings m.b.t. het ondernemingsklimaat.

In het IMD World Competitiveness Yearbook 2008 staat Singapore vermeld als de tweede meest competitieve economie ter wereld en volgens KPMG is Singapore de meest kost competitieve plaats ter wereld voor business.

Ook het 'Doing Business Report 2008' uitgegeven door de Wereldbank en de International Finance Corporation (IFC), plaatst

Singapore voor het tweede jaar op rij als het land met de beste faciliteiten om zaken te doen.

Het jaarlijkse rapport rangschikt 178 landen naar de mate waarin wet- en regelgeving het zakendoen vergemakkelijkt of moeilijker maakt. Dit gebeurt aan de hand van tien indicatoren zoals regelgeving op het terrein van handel en belastingen en de tijd die het kost om een onderneming op te starten. Daarmee biedt het relevante informatie over het ondernemingsklimaat.

Voorlopig is het niet duidelijk wat de juiste impact van een mogelijke recessie in de Verenigde Staten op de open economie van deze staat zal zijn. Wel staat vast dat de economische groei in het tweede kwartaal van dit jaar slechts 1,9% bedroeg (vergeleken met het tweede kwartaal van 2007), daar waar in het eerste kwartaal nog een groei van 6,9% werd opgetekend. Er is dus duidelijk een vertraging opgetreden.

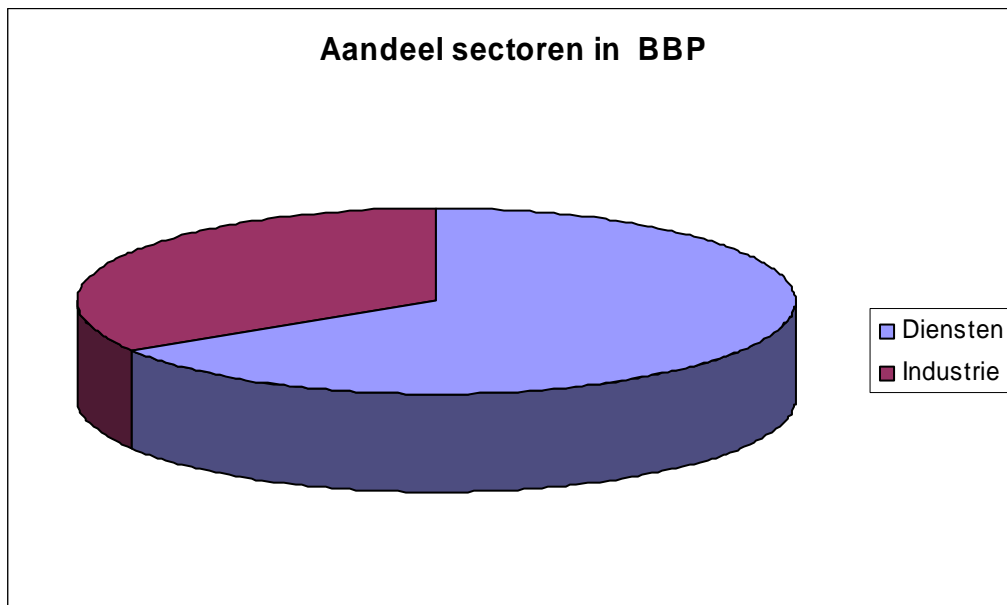
Analisten verwachten voor het gehele jaar 2008 een groei van 4,8% en van 4,9% in 2009. De inflatie zal fors toenemen en rond 6% schommelen.

3. Economische indicatoren

- BBP: 243,2 miljard US \$ (2007)
- BBP per inwoner: 36.000 US \$ (41.700 \$ aan PPP)
- Groei van het BBP (in %):
 - 2005: 7,3
 - 2006: 8,2
 - 2007: 7,7
 - 2008: 4,8 (schatting)
 - 2009: 4,9 (schatting)
- Werkloosheidspercentage:
 - 2005: 3,1
 - 2006: 2,7
 - 2007: 2,1
 - 2008: 2,3 (schatting)

- Inflatie (in %):
 - 2005: 0,5
 - 2006: 1
 - 2007: 2,1
 - 2008: 6
- Buitenlandse schuld: 25,6 miljard \$ - % t.o.v. het BBP: 15,9
- Directe buitenlandse investeringen: 25,3 miljard US \$ in 2007
- Buitenlandse handel (goederen): de handelsbalans vertoont een overschot van 50,6 miljard US \$
- Export (goederen): 302,7 miljard US \$ in 2007
- Import (goederen): 252 miljard US \$ in 2007
- Export (diensten): 69,7 miljard US \$ in 2007
- Import (diensten): 72,3 miljard US \$ in 2007
- Met een aandeel van 0,07% van de wereldbevolking is de stadstaat goed voor 0,3% van het wereld BBP en 2,14% van de wereldexport.

4. Economische structuur

Onnodig er op te wijzen dat de dienstensector in Singapore zeer belangrijk is. Het aandeel in het BBP bedraagt 66,2%. De industrie is goed voor 33,8%.

De drijvende kracht achter de sterke economische groei in Singapore zijn de sectoren: transport, informatietechnologie met onder meer elektronica (gedrukte schakelborden en semi-conductors), bouw, chemicaliën (farmaceutische producten en speciale chemicaliën) de biomedische- en de dienstensector.

De uitzonderlijke economische groei van Singapore is te danken aan zijn capaciteit om zich voortdurend te hernieuwen en om zich verder te specialiseren. Over de jongste tien jaar heeft Singapore grondige structurele hervormingen doorgevoerd om de uitdagingen van de toenemende globalisering en van de regionale concurrentie aan te gaan:

- verdere liberalisering: verlaging van de fiscaliteit, flexibilisering van de arbeid, privatisering (o.a. telecom- en energiesector);
- exportdiversificatie en promotie van activiteiten met een hoge toegevoegde waarde (elektronica, farmaceutica, hernieuwbare energie, financiën, gezondheid, toerisme...);
- uitbreiding van de interne markt (van 4,6 miljoen vandaag tot 6,5 in 2020) en internationalisering van haar bedrijven.

5. Ambitieuze plannen

Singapore heeft, zoals steeds, ambitieuze plannen.

► Infrastructuurprojecten

Bouwprojecten in de lift

Singapore voert planmatig grote werken uit met het oog op het verbeteren of uitbreiden van de diensten aan de bevolking en industrie.

Op het vlak van de bouw zijn er projecten zoals het Marina Bay financieel centrum.

Openbare werken die op stapel staan omvatten het 4,4 miljard US dollar "Deep Tunnel Sewerage System", het massa-sneltransport "Circle Line" t.w.v. 4,19 miljard US dollar, de "Changi Water Reclamation Plant" t.w.v. 1,25 miljard US dollar en de "Changi Airport Terminal 3" met een prijskaartje van 938 miljoen US dollar. Deze laatste werd begin dit jaar in gebruik genomen.

Enige tijd geleden werd een nieuwe metrolijn aangelegd ten belope van 5 miljard S\$. Met nog een nieuwere metrolijn op komst voor een prijskaartje van 12 miljard S\$, zal het ERP-systeem worden uitgebreid en verbeterd.

Enorme projecten vanuit de particuliere sector zijn onder andere de gigantische olieterminals op het eiland Jurong (waarde 469 miljoen US dollar), en de 2 petrochemische fabrieken van Shell en ExxonMobil.

► Toerisme & entertainment

Door een verhoogd aanbod van entertainment en events tracht Singapore zijn faam als "*global city with a vibrant buzz*" op het niveau te brengen van haar gevestigde reputatie als "global business center".

Toerisme een prioriteit

In het domein van toerisme heeft Singapore zich tot doel gesteld de inkomsten te verdrievoudigen tot 30 miljard US dollar en het aantal bezoekers zou tegen 2015 ongeveer 17 miljoen moeten bedragen. Actueel zijn er dat 10,5 miljoen.

Deze ambitie wordt ondersteund door belangrijke investeringen in infrastructuur en door een dynamische aantrekkingspolitiek m.b.t. internationale evenementen:

- de bouw van twee integrated resorts (samen goed voor 5.200 kamers en twee casino's, diverse pretparken en MICE-faciliteiten e.d.);
- de ontwikkeling van de 'Singapore Flyer', een reuzenrad van waaruit men panoramische zichten over Singapore heeft;
- de 'Gardens by the Bay', ontwikkeling van drie belangrijke parken rond de Marina Baai;
- de bouw van een nieuwe cruisterminal in Marina South, die tegen 2010 de huidige capaciteit zal verdubbelen;
- het aanpassen van de 'Orchard Road', één van de bekendste winkelstraten in Singapore;
- de ontvangst van Formule 1 autoracen die voor het eerst plaatsgrijpt in Singapore op 28 september 2008. De wedstrijd heeft net zoals in Monaco plaats op het stratencircuit maar wordt een nachtrace;
- de gastheer van de eerste Jeugd Olympische Spelen in 2010, waarbij Moskou werd verslagen.

Qua hotelinfrastructuur weze opgemerkt dat de bezettingsgraad in 2007 liefst 87% bedroeg. In de komende 3 à 4 jaar zouden 12.000 nieuwe kamers beschikbaar moeten zijn.

Op het vlak van zakentoeerisme stond Singapore in 2007 op de derde plaats qua organisatie van meetings (na Parijs en Wenen en voor Brussel).

Op het gebied van medisch toerisme streeft Singapore ernaar om tegen 2012 ca. 1 miljoen buitenlandse patiënten aan te trekken (dubbele van vandaag), gepaard gaande met een algemene omzet van 3 miljard SGD en de creatie van 13.000 nieuwe banen.

Voorts gaat Singapore een intensief rekruteringsbeleid voeren om buitenlanders (professionals) naar Singapore te halen om er de residentiële bevolking van de huidige 4.5 miljoen tegen 2020 naar 6.5 miljoen te brengen.

III. BELANGRIJKE EN VEELBELOVENDE ECONOMISCHE SECTOREN

Doorheen de tijd wist Singapore steeds gebruik te maken van zijn strategische locatie op de oost-west route om zich te manifesteren als depot en handelscentrum voor de regio. Het gevolg is dat Singapore vandaag een van de meest open economieën ter wereld is, met haast geen beperkingen op de in- en uitvoer van goederen en diensten, vrij verkeer van kapitaal en geen maatregelen tegen het bezitten van aandelen en bedrijven door buitenlanders. Bovendien beschikt Singapore over uitstekende logistieke en communicatiefaciliteiten en een bevolking met een dynamische handelsgeest.

De beperkte omvang van de lokale markt wordt grotendeels gecompenseerd door het hoge gemiddelde inkomen en de luxueuze, stedelijke levensstijl van de bevolking. Singapore is bijgevolg een interessante nichemarkt voor hoogwaardige westerse producten en een goede doorvoerhaven naar de Zuidoost-Aziatische regio.

1. Logistiek en transport

Logistiek en transport maken de sterkte uit van Singapore. Niet alleen beschikken de haven en de luchthaven over uitstekende referenties, ook het openbaar vervoer is toonaangevend en het wegverkeer beschikt over indrukwekkende transportfaciliteiten.

► PSA Corporation

Enorme ontwikkeling

De haven van Singapore heeft sinds de jaren zestig een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Aanvankelijk hield men zich voornamelijk bezig met laden en lossen. Nu is de Port of Singapore één van de grootste overslaghavens ter wereld, die verbindingen met 600 havens in 123 landen onderhoudt. Dit komt niet alleen door de ligging, de efficiënte afhandeling van goederen, maar ook en vooral door de aandacht die besteed werd aan kennisinfrastructuur en innovatiekracht enerzijds en de enorme investeringen van de Port of Singapore Authority (PSA) wereldwijd.

Brainport

Op het gebied van fysieke havenfaciliteiten onderscheidt Singapore zich nauwelijks meer van de regionale concurrentie. Overal in Oost- en Zuidoost-Azië schieten grote havencomplexen als paddestoelen uit de grond. En inzake factorkosten heeft Singapore met haar ontwikkelde samenleving zelfs een serieus nadeel. Toch wist zij haar positie te handhaven en zelfs uit te breiden doordat zij de 'mainport' met een 'brainport' weet te combineren.

Singapore is het 'Supply Chain Nerve Centre' van de Oost-Aziatische regio met veel activiteiten met een hoge toegevoegde waarde (Value Added Services en Value Added Logistics). Ook in bredere zin is Singapore een regionaal centrum voor zakelijke dienstverlening. Door deze kennisinfrastructuur kan Singapore een hoog niveau van zekerheid en betrouwbaarheid waarborgen met vaak snellere verbindingen dan goedkopere havens. Niet voor niets fungeert Singapore vaak als een distributiecentrum voor de binnenlandse distributie in China.

Actief op buitenlandse markten

Daarnaast verzilveren de havenautoriteiten (PSA) hun kennis volop op buitenlandse markten, via de aanleg en/of uitbating van havens in China, Vietnam, Brunei, Jemen tot zelfs Italië. Hierbij zoeken ze steeds partners, sterk in een of meerdere segmenten, zoals logistiek, containerbeheer, enz.

De overname van het grootste Belgische containeroverslagbedrijf HNN (Hessennatie/Noordnatie) door PSA past vrijwel volledig in dit beeld en levert, behoudens een Europese hub voor PSA een belangrijke kennisoverdracht naar Vlaanderen.

Andere belangrijke havenactiviteiten zijn de verwerking van olietankers als verlengstuk van de petrochemische en raffinage-industrie. Alle grote oliemaatschappijen hebben hier dan ook een vestiging.

Cruises

Om Singapore te promoten als regionaal cruisecentrum in Zuidoost-Azië, heeft PSA het Singapore Cruise Centre (SCC) opgericht nabij het World Trade Centre. Dit centrum is uitgebreid en gerenoveerd. Hierdoor zijn er betere faciliteiten ontstaan voor grote cruiseschepen die varen van en naar meer dan vijftig exotische bestemmingen in de regio. Een aantal van deze bestemmingen is beter over water dan door de lucht te bereiken.

► Changi Airport

Efficiënte luchthaven

Changi Airport is één van de drukste vliegvelden ter wereld en staat bekend om de efficiënte verwerking van passagiers en vracht. Er wordt door meer dan 80 maatschappijen uit de gehele wereld op Changi Airport gevlogen. Dit zorgt voor verbindingen naar liefst 180 steden in 50 landen. Een derde terminal is dit jaar in gebruik genomen en kan jaarlijks 23 miljoen passagiers verwerken, wat de totale capaciteit van Changi Airport op 70 miljoen passagiers brengt.

► Singapore Airlines

Home carrier met wereldbepaalde reputatie

Singapore Airlines geniet wereldwijd van een uitstekende reputatie. De maatschappij voert wekelijks 726 vluchten uit naar 66 bestemmingen in 36 landen. Het voorbije jaar werden aldus meer dan 19 miljoen passagiers vervoerd.

Singapore Airlines vlucht 21 is de langste non-stop lijnvlucht ter wereld. Het is een vlucht van Newark Liberty International Airport naar Singapore Changi Airport van ongeveer 15.330 km over de Noordpool, die ongeveer achttieneneenhalf uur duurt.

De vloot omvat 98 toestellen (zowel Airbus als Boeing) met een gemiddelde leeftijd van 6 jaar en 5 maanden. Singapore Airlines is de *'launch customer'* van de Airbus A380. Op 15 oktober 2007 werd het eerste exemplaar geleverd en de eerste commerciële vlucht had plaats op 25 oktober 2007 met Sydney als bestemming. Het tweede toestel werd geleverd op 11 januari 2008 en het derde op 11 maart 2008. Vanaf 18 maart is er een dagelijkse commerciële vlucht naar Londen en sinds einde mei wordt ook Tokio aangedaan met het inmiddels vierde geleverde toestel.

De cargovloot bestaat uit 14 B747-400 cargotoestellen.

De vloot van SilkAir - dochtermaatschappij van Singapore Airlines - vliegt met 8 Airbus A320 en 6 Airbus A319.

► **Openbaar vervoer**

Om de verkeersproblemen te bestrijden, heeft de overheid een reeks maatregelen genomen om het autogebruik te ontmoedigen.

Uitstekend en efficiënt

Zo is er een uitstekend en goedkoop openbaar vervoer (inclusief taxi's), een strikte handhaving van het maximale aantal toegestane motorvoertuigen op de wegen, tolheffing, hoge parkeertarieven, accijns op benzine en quotaregelingen voor de aanschaf van nieuwe auto's.

In 1998 introduceerden de autoriteiten Electronic Road Pricing (ERP), een elektronisch betaalsysteem voor het gebruik van wegen in het zakendistrict tijdens spitsuren. Het systeem zal de komende jaren gefaseerd worden uitgebreid in steeds grotere concentrische cirkels rond het zakencentrum.

Het openbaar vervoer staat bekend als bijzonder efficiënt. Naast busvervoer beschikt het land over een onder- en bovengronds spoornet, Mass Rapid Transit (MRT) geheten. Meer dan 1 miljoen passagiers maken dagelijks gebruik van dit netwerk. De spoorbaan van de Mass Rapid Transit (MRT) wordt met 33 kilometer uitgebreid. Deze uitbreiding zal in 2010 klaar zijn. Gebieden die buiten het MRT-netwerk vallen, worden via een Light Rapid Transit (LRT)-systeem van 138 kilometer gelinkt aan het MRT-net.

2. Elektronica

De elektronische sector is sinds de jaren 60 de voornaamste bron voor de economische ontwikkeling van Singapore geweest.

Belangrijkste industriële sector

Vandaag gaat het nog steeds om de belangrijkste industriële sector (1/3 van de productie, de toegevoegde waarde en de investeringen in 2007 en goed voor 70% van de non-olie export). Singapore is de 2de stad (en het 6de land) in de wereld in termen van dichtheid van fabrieken van semi-conductoren, waarvan de productie een zeer sterke groei kent.

Het gaat vooral om de ontwikkeling & productie van hoogwaardige componenten voor computer- en andere industrieën (disk drives, CD ROM drives, sound cards, etc). Van de wereldmarkt voor harddisks neemt Singapore 25% van de productie voor zijn rekening en 10% van de halfgeleiders. Het land huisvest de wereldtop 3 van de 'chip wafer foundry'-bedrijven.

De productie van harde schijven, elektronica voor het grote publiek en computerrandapparatuur kent echter sinds het begin van 2007 een nadelige internationale conjunctuur. De precisie engineering (10% van de industriële productie, 13% van de toegevoegde waarde), die een groot deel van zijn activiteiten in onderaanneming uitbesteedt in de elektronicasector, is in 2007 niet verder gegroeid.

Actieve overheidssteun

Ook de overheid steunt de sector actief.

Zo is onlangs het plan gelanceerd (als onderdeel van het planologisch masterplan 2008) om in Yishun, de industriezone waar onder meer 'ASM Front End Manufacturing Singapore' is gevestigd, een elektronicamarkt te creëren.

Bovendien probeert de Singaporese overheid met de oprichting van het Institute of Micro-electronics (IME) onderzoek en ontwikkeling van micro-elektronica te stimuleren. Het IME omschrijft zijn missie als volgt: *'To help increase value to the electronics industries in Singapore by engaging in relevant R&D over selected strategic fields in microelectronics and by supporting and partnering with electronics industries, by developing skilled R&D personnel and lastly by forming spin-off companies based on our intellectual property.'*

Het IME verwacht dat de 21e eeuw de eeuw van de multimedia zal blijken. Hierin zullen communicatieproducten, computers en andere elektronische consumentenproducten samenvloeien via digitale technologie. Het IME ontwikkelt nieuwe technologieën, vooral op het gebied van halfgeleiders, procestechologieën, 'circuit design and modelling', geavanceerde verpakkingsmethoden en micro-elektromechanische systemen (MEMS).

Het IME voert onderzoek- en ontwikkelingsactiviteiten uit in samenwerking met de industrie en lokale en buitenlandse universiteiten. Ook investeert IME in een pool van talentvolle arbeidskrachten, die noodzakelijk zijn voor de constante ontwikkeling van de industrieën in Singapore. Hiertoe biedt het IME trainingsprogramma's aan voor technici en verzorgt studiebeurzen en stages in de industrie. Het IME wil zich verder aanbieden als een 'incubator' voor ondernemers en innovatoren en tracht een omgeving te creëren die wetenschappelijk vriendelijk is.

3. Chemie

3de raffinaderij centrum ter wereld

Gezien Singapore's strategische ligging op de petroleumroute naar het Oosten, is chemie, na de elektronica, de belangrijkste industriële activiteit en behelst voornamelijk olieraffinage en petrochemie. Daarbij horen tevens de productie van chemicaliën voor de voedingsindustrie, gespecialiseerde en industriële chemische producten, kunststoffen en farmaceutische producten.

Met een capaciteit van 1,2 miljoen vaten per dag, is Singapore het 3de raffinaderij centrum in de wereld. De petrochemische cluster van Jurong zou bij de 10 grootste behoren.

De productiewaarde van de petrochemische industrie heeft in 2007 die van de elektronica-sector overschreden. De toegevoegde waarde van deze sector blijft echter relatief beperkt. In 2007 werden voor meer dan 4 miljard € investeringen in de petrochemie en de fijnchemie aangetrokken. Eind februari heeft Lanxess een investering van 400 miljoen EUR voor de bouw tegen 2011 van een fabriek van rubber aangekondigd. In maart heeft P&G haar 1ste parfumbabriek van Azië ingehuldigd. Ook 3M bouwt momenteel een nieuwe fabriek.

De overheid voert een beleid van bewuste stimulering van deze bedrijfstak. Speciaal voor deze sector is het eiland Jurong aangelegd, een artificieel eiland dat voorzien is van basisinfrastructuur en ondersteunende faciliteiten voor de industrie.

Rond 2010 moeten zo'n 150 petrochemische bedrijven actief zijn. Naar verwachting zal de omzet van de sector tegen die tijd 46,2 miljard € bedragen.

Het beleid gaat uit van een clusterbenadering, wat betekent dat bedrijven optimaal gesitueerd worden in op elkaar aansluitende productiecategorieën. De chemische industrie is voortdurend bezig met innovatie en verkenning van nieuwe terreinen, zoals de ontwikkeling van performante materialen en alternatieve brandstoffen. Zo is onder meer het Institute for Chemical and Engineering Sciences (ICES) opgericht ter ondersteuning van de R&D-activiteiten. De import van grondstoffen en componenten voor de sector is zeer gedifferentieerd. Singapore heeft via zijn multinationale ondernemingen een groot achterland voor aanvoer van de benodigde materialen.

4. Life Sciences

Regionaal centrum

Voor Singapore is productiedifferentiatie gewenst en de overheid stimuleert sinds 2000 de industrie om Singapore tot een regionaal centrum te maken op het gebied van 'life sciences'.

'Life Sciences' is een breed kader dat alle vormen van gezondheidszorg (farmaceutica, biotechnologie, agro-food, e.d.) omvat.

Naast productie wenst Singapore zich vooral te profileren als regionaal onderzoeks- en ontwikkelingscentrum en als testbed.

De biomedische sector vertegenwoordigt 10% van de industriële productie en 1/4 van zijn toegevoegde waarde, bijna uitsluitend verwezenlijkt door de farmaceutica-industrie. De productie van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen is bijna verviervoudigd sinds het begin van het decennium. GSK, waarvan de investeringen in Singapore rond de 750 miljoen € bedragen, heeft in maart een O&O proeflaboratorium geopend.

EDB investeert tevens in de ontwikkeling van praktische toepassingen van veelbelovend onderzoek, iets waar onze universiteiten alsook bedrijven zeker van zouden kunnen profiteren.

5. E-Business & ICT

'Intelligent eiland'

Singapore was één van de eerste landen in de regio gedigitaliseerd. De overheid lanceerde diverse programma's om de computervaardigheid en internetkennis onder brede lagen van de bevolking verder te stimuleren. Meer dan 70% van de huishoudens heeft een internetaansluiting en 45% maakt gebruik van breedband.

Het land streeft er niet alleen naar om een 'intelligent eiland' te worden, waar ieder gezin online toegang heeft tot alle Singaporese goederen en diensten, maar wil tevens het regionale centrum worden voor e-commerce. Dit biedt heel wat mogelijkheden voor ICT-bedrijven wiens systeemoplossingen kaderen binnen dit streven, en ontwikkelaars van hoogwaardige inhoud worden in Singapore met open armen ontvangen.

De telecomsector werd in februari 2000 geliberaliseerd, wat tot de introductie van nieuwe spelers leidde op de markt van zowel vaste als mobiele telefonie. De concurrentie zal niet alleen worden beslecht op prijsgebied, maar ook in de zoektocht naar nieuwe producten en diensten met hoge toegevoegde waarde voor de gebruiker. Lokaal ontwikkelt men vnl. "voice & data over IP"-toepassingen.

6. Luchtvaartindustrie

Regioleider

Singapore is de Aziatische regioleider in luchtvaart- en ruimtevaartonderhoud, -herstelling en -revisie, productie, onderzoek en ontwikkeling.

De overheid is er tevens in geslaagd een groot deel van de wereldmarkt voor de ombouw van passagiersvliegtuigen naar vrachtvliegtuigen (vooral Boeing 747) naar het eiland te halen. In combinatie met (groot) onderhoudswerk aan de talrijke vliegtuigen die via Singapore door het Aziatisch luchtruim vliegen, is deze sector sterk in opkomst.

Er werd in Azië in 2005 een groei in het aantal passagiers genoteerd van 7,6%, terwijl vrachtvervoer met 3,2% toenam. Singapore zal met een combinatie van de uitstekende werknemersmentaliteit en de zeer gunstige zakelijke omstandigheden en voorwaarden het aandeel in de wereldmarkt waarschijnlijk nog verder uitbreiden.

Ook is de stadstaat een wereldspeler op het gebied van ruimtevaartontwerp en leverancier van seriematige producties.

Buitenlandse investeerders strijken in Singapore neer met hun R&D vanwege de beschikbaarheid van lokaal en buitenlands talent, een sterk beschermd intellectueel eigendomsregime en de beschikbaarheid van enkele onderzoekcentra. Met de groei van de luchtvaartindustrie neemt ook de behoefte aan trainingen toe.

7. Marine technologies

Internationale vermaardheid

De scheepsindustrie speelt nog steeds een belangrijke rol in Singapore. In de scheepsreparaties heeft het land een wereldmarktaandeel van 20% en het grootste deel van de ombouw van supertankers naar drijvende productie op- en overslageneheden in de wereld geschiedt dan ook in Singapore.

Singapore staat dan ook internationaal bekend als een van de belangrijkste centra voor scheepsbouw, -reparatie en -onderhoud. De sector biedt een scala aan faciliteiten en diensten. Scheepsreparatie is de belangrijkste peiler van de industrie en de concentratie scheepswerven is de hoogste ter wereld. Belangrijke scheepswerven zijn: Keppel Shipyard, Sembawang Shipyard, Jurong Shipyard, Hitachi Zosen, Pan United Shipyard, Singapore Technologies Marine en Atlantis Shipyard.

Uiteraard is offshore eveneens een prioriteit. Niet minder dan 80% van alle olieboorplatforms ter wereld worden in Singapore gemaakt.

Er is de conversie en constructie van drijvende productieplatforms voor olie en gas. Deze subsector heeft een aandeel van de wereldmarkt van 70% en in de bouw van exploratieboorplatforms (Jack-up-rigs) bedraagt het marktaandeel 72%.

Er zijn ongeveer 4.400 bedrijven actief in de maritieme sector. Dit is inclusief haven- en logistieke sectoren, marinebouw, scheepsreparaties en ombouw, evenals ondersteunende diensten. In de sector zijn zo'n 100.000 mensen werkzaam.

Jaarlijks vindt in Singapore de vakbeurs Asia Pacific Maritime plaats.

IV. INVESTERINGEN

Singapore ontwikkelt actief zijn netwerk van dubbelbelastingverdragen en van verdragen ter bevordering en bescherming van investeringen, zowel om de investeringen van haar bedrijven te vergemakkelijken als om zijn aantrekkingskracht als regionale basis nog te verhogen.

In het kader van de begroting 2008 werd voorzien dat de gunst van niet-dubbele belasting algemeen zou worden toegepast en dus eenzijdig zou uitgebreid worden m.b.t. opbrengsten afkomstig van landen waarmee Singapore nog geen verdrag heeft afgesloten.

Het nieuwe verdrag ter vermijding van dubbele belasting tussen Singapore en België werd in november 2006 ondertekend en werd begin 2008 aan het Belgische parlement ter ratificatie voorgelegd zodat het wellicht begin volgend jaar in werking zou kunnen treden.

Het verdrag tussen België (BLEU) en Singapore ter bevordering en bescherming van investeringen van 1980 wordt momenteel heronderhandeld.

1. Buitenlandse investeringen in Singapore

Bevoorrechte toegang tot de Aziatische markt

Sinds haar onafhankelijkheid biedt Singapore aan westerse multinationals een bevoorrechte toegang tot de Aziatische markt. Voortaan wil de stadstaat dezelfde rol spelen voor Aziatische vennootschappen die zich willen internationaliseren.

Qua buitenlandse investeringen in Singapore, is de stadstaat, na Hongkong, het land waar de verhouding tussen de stock van investeringen en het BNP het hoogste is ter wereld (159%). Singapore is de tweede ontvangststaat van investeringen in Azië, na Hongkong.

Singapore heeft in 2007 bijna 400 nieuwe buitenlandse investeringsprojecten aangetrokken, goed voor een record totaal bedrag van ongeveer 8 miljard € (het dubbele van 2006). De helft van deze investeringen zijn afkomstig uit de EU. Het bedrag van Belgische investeringen in Singapore bedroeg 700 miljoen € eind 2006.

Ondanks de toenemende competitie in de regio blijft Singapore investeringen aantrekken. Dit heeft het land te danken aan zijn locatie als logistieke 'hub', de uitstekende infrastructuur, de openheid van de economie, de stabiele context en de forse ondersteuning van het 'entrepreneurship'.

2. Singaporese investeringen in het buitenland

Het bedrag van Singaporese investeringen in het buitenland bedroeg eind 2006 105 miljard € einde 2006, zijnde 7% meer dan het jaar voordien. Meer dan de helft van de Singaporese directe buitenlandse investeringen zijn gevestigd in Azië, 9% in Europa. België is de vijfde ontvangststaat van Singaporese investeringen in Europa (400 miljoen €).

GIC (The Government of Singapore Investment Corporation) en Temasek Holdings zijn de motoren van de Singaporese investeringen in het buitenland.

GIC is een investeringsfonds opgericht in 1981 voor het behoud van de koopkracht van de wisselreserves van Singapore. Het zou vandaag het tweede belangrijkste sovereign wealth fund ter wereld zijn, met een portfolio die op 215 à 330 miljard USD geschat wordt. GIC mag niet investeren in Singapore. Haar portfolio telt voornamelijk financiële activa's. Haar vastgoedfiliaal (GIC Real Estate) zou echter één van de 10 grootste in de wereld zijn. In januari 2008 heeft GIC een participatie van 10% in UBS en van 4% in Citigroup genomen.

Temasek, opgericht in 1974 om de staatsbedrijven te beheren, zou vandaag het 7de grootste sovereign wealth fund ter wereld zijn met een portfolio geraamd op 108 miljard USD.

Temasek houdt onder andere belangrijke participaties in 7 van de 10 grootste niet-financiële Singaporese multinationals (Singapore Airlines en PSA niet meegerekend), in de grootste lokale bank (DBS) en in een aantal buitenlandse financiële instellingen (StanChart, BoC, ICICI, Merrill Lynch, enz). Terwijl in 2005 nog de helft van haar bezittingen in Singapore gebaseerd waren, vertegenwoordigen die nu nog maar 38%. Haar Aziatische portefeuille (zonder Japan) is in dezelfde periode verdubbeld tot 40%.

V. BUITENLANDSE HANDEL

1. Belang van de buitenlandse handel

8ste exporteur van diensten en 9de voor goederen

De Singaporese buitenlandse handel bedraagt bijna 4 maal de omvang van het BNP.

Singapore is de 8ste wereldexporteur van diensten en de 9de voor goederen (indien de Europese Unie als één economische entiteit wordt beschouwd en de interne EU handel wordt uitgesloten). Meer dan de helft van de export is wederuitvoer. Elektronische producten zijn goed voor 40% van de uitvoer.

De groei van de buitenlandse handel was in 2007 relatief gematigd (+4,5%), o.m. omwille van de forse daling van elektronica prijzen.

Het gewogen gemiddelde douanetarief is nihil in Singapore. De stadstaat ontwikkelt actief haar netwerk van vrijhandelsakkoorden op multilateraal, regionaal en bilateraal vlak om haar aantrekkingskracht als commerciële draaischijf te versterken.

Singapore heeft 12 vrijhandelsakkoorden afgesloten met de VS, Japan, Australië, Nieuw-Zeeland, India, Republiek Korea, EFTA (Zwitserland, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein), Panama, Peru, Jordanië, Gulf Cooperation Council en met de drie andere lidstaten van "the Pacific 4" (Chili, Nieuw-Zeeland en Brunei).

Onderhandelingen werden opgestart met andere landen (China, Canada, Mexico, Egypte, Pakistan, Sri Lanka en Marokko). Als lid van ASEAN is Singapore betrokken bij de onderhandeling van vrijhandelsakkoorden met China, Japan, Zuid-Korea, India, Australië, Nieuw-Zeeland en de EU.

Hoewel de EU na Maleisië de 2de handelspartner en de 2de belangrijkste exportmarkt van Singapore is, valt de Unie hier duidelijk uit de toon door het gebrek aan een vrijhandelsakkoord met de stadstaat, hoewel schoorvoetend een aanvang werd gemaakt met onderhandelingen.

Die onderhandelingen voor een Partnerschap- en Samenwerkingsakkoord tussen Singapore en de EU zijn echter al 2 jaar geblokkeerd omwille van de weigering van Singapore (net zoals Hongkong trouwens) om bepalingen op te nemen van de Europese Spaarrichtlijn. Deze bepalingen zouden de verdere ontwikkeling van de financiële diensten in Singapore kunnen belemmeren. Ondertussen kreeg de Europese Commissie in juni 2007 een mandaat van de EU-lidstaten voor het opstarten van FTA-onderhandelingen met ASEAN.

De export van de EU naar Singapore is fors gestegen in 2007 (13%). De invoer vanuit Singapore in de EU kende echter een nulgroei omwille van een sterke daling van de vraag naar elektronica en farmaceutische producten. Deze trend werd aangehouden in het 1ste trimester 2008.

2. Cijfers

De belangrijkste invoerproducten zijn machines (goed voor meer dan de helft van de totale invoer), olieproducten (20% van de invoer), telecom (8%) en wetenschappelijke en optische instrumenten (6%).

De export bestaat uit elektronische componenten (25% van de export), telecommunicatiematerieel (18%), petroleumproducten (12%) en optische instrumenten.

	2003	2004	2005	2006	2007
Uitvoer (miljard \$)	161,7	199,3	232,7	275,1	302,8
Invoer (miljard \$)	132,2	168,3	195,6	231,7	253,7
Saldo	29,4	31	37,1	43,4	49,2

Bron: DGTPE

Singapore heeft een positief handelssaldo dat de jongste jaren gestaag toenam.

3. Belangrijkste klanten en leveranciers

Netto-uitvoerder

Belangrijkste klanten (2007)	%	Belangrijkste leveranciers (2007)	%
Maleisië	12,9	Maleisië	13,1
Hong Kong	10,5	VSA	12,4
Indonesië	9,8	China	12,1
China	9,7	Japan	8,2
VSA	8,8	Taiwan	5,9
Japan	4,8	Indonesië	5,6
Thailand	4,1	Republiek Korea	4,9
Australië	3,7	Saoedi-Arabië	3,3
Republiek Korea	3,5	Thailand	3,2
India	3,2	Duitsland	3,1

Opvallend is dat qua Europese landen alleen Duitsland voorkomt in de top 10 (op vlak van leveranciers).

VI. BILATERALE HANDELSRELATIES

1. Bilaterale handel in 2007

43ste klant

In 2007 was Singapore met 546 miljoen € de 43ste klant van België (0,17% van onze export) en met 1.086 miljoen € zijn 34ste leverancier (aandeel van 0,36%). In Azië is Singapore de 7de klant en de 6de leverancier van België.

Daar waar onze export in 2007 met amper 4,5% steeg, stellen wij een gevoelige stijging van de invoer vast met ruim 30%.

Handelsdeficit

Traditioneel heeft ons land een handelsdeficit met Singapore. Het nam de jongste twee jaar fel toe: van 73 miljoen € in 2005 naar 306 miljoen € in 2006 en liefst 540 miljoen € verleden jaar.

Evolutie van de bilaterale handelscijfers

Eenheid: miljoen €	2005	2006	2007	Variatie 07/06
Export naar Singapore	500,2	522,2	545,7	+ 4,5%
Invoer uit Singapore	573,1	827,8	1.085,8	+ 31,2%
Handelsbalans	- 72,9	- 305,6	- 540,1	

Bovenvermelde tabel leert ons dat onze export naar Singapore lichtjes stijgt met stijgingspercentages van respectievelijk 4,4 en 4,5% in 2006 en 2007.

Onze invoer uit Singapore ging in 2006 en 2007 fors de hoogte in, met respectievelijk 44,4 en 31,2%.

Belangrijkste exportproducten in 2007	1.000 €	% totaal	variatie tov 2006
Chemische producten	135.251	27,8%	- 8,5%
Machines en apparaten	102.889	18,9%	- 2,4%
Kunststoffen	75.167	13,8%	+ 7,9%
Onedele metalen & werken	71.049	13%	+ 50,5%

Belangrijkste invoerproducten in 2007	1.000 €	% totaal	variatie tov 2006
Chemische producten	841.582	77,5%	+ 41,4%
Machines en apparaten	113.896	10,5%	+ 3,6%
Optische instrumenten	63.755	5,9%	+ 14,9%

Zoals blijkt uit de bovenvermelde tabellen, wordt de bilaterale handel tussen Singapore en België overduidelijk beheerst door de chemische producten: ruim 77% van de Belgische invoer uit Singapore en 28% van de Belgische export naar Singapore.

Niet te verwonderen overigens daar zowel Singapore als België op wereldvlak belangrijke hubs zijn voor petrochemie.

2. Beschikbare cijfers 2008

De beschikbare cijfers voor 2008 (6 maanden) geven een volgend beeld:

- de uitvoer naar Singapore bedroeg 250,4 miljoen €. Dit is en achteruitgang van 1,7% vergeleken met dezelfde periode in 2007 (254,9 miljoen €);
- de invoer uit Singapore geeft een zelfde beeld qua tendens. Ook hier is er een daling met 2%: 520,7 € tegenover 531,5 miljoen € in dezelfde periode 2007.

Als gevolg van de sterke daling (-29%) van de export van chemische producten, is deze productgroep niet meer de nummer één qua exportproduct, maar de machines en toestellen, die in 2007 de tweede plaats bekleedden.

3. Belgische aanwezigheid in Singapore

Ongeveer 90 Belgische bedrijven zijn in Singapore gevestigd. Veelal wordt vanuit de stadstaat de hele Aziatische regio bewerkt.

Belangrijkste Belgische investeerder is ongetwijfeld Katoen Natie dat instaat voor een groot deel van de gesofistikeerde logistieke activiteiten van Exxon Mobil en een aantal Japanse chemische bedrijven.

Verder waren ook de Belgische baggeraars (Jan De Nul en Dredging International) heel actief op het vlak van landwinningswerken (uitbouw Changi Airport, haven van Singapore)

Vermelden wij eveneens de lokale aanwezigheid van onze grootbanken (KBC, Fortis en ING), terwijl ook Inbev er zijn regionale zetel heeft.

4. Singaporese aanwezigheid in België

België is Singapore's vijfde investeringsland binnen de EU.

De belangrijkste Singaporese investeerder in ons land is ongetwijfeld PSA. Er is niet alleen de overname van HNN (Hesse-Noord Natie) en zijn eveneens de belangrijke investeringen in de havens van Antwerpen en Zeebrugge. Belangrijke nieuwe investeringen zijn gepland in het Deurganckdok tegen 2009, wat maakt dat haar containercapaciteit in Antwerpen nog zal verdubbelen.

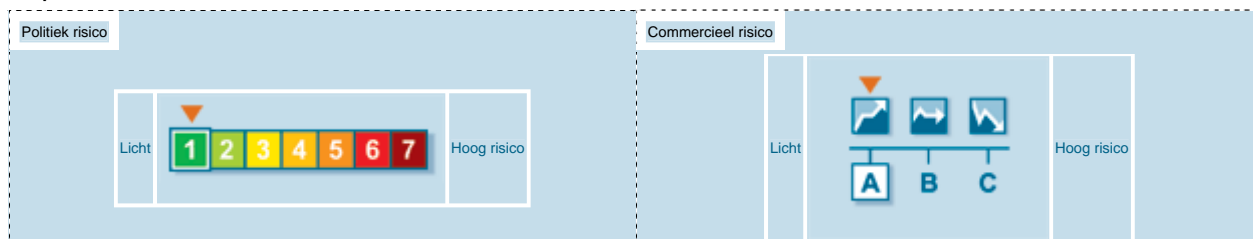
Andere succesverhalen zijn de kapitaalinjectie in 1996 van Singtel in Belgacom. Met de beursgang van Belgacom in 2004 verkocht Singtel zijn 12%-aandeel.

In 2002 nam Keppel Engineering de activiteiten van Seghers Better Technology (afvalverbranding, waterzuivering) over.

Tot slot blijft onze luchthaven de belangrijkste Europese hub voor Singapore Airlines Cargo.

5. Appreciatie van het risico door Delcredere

Exporttransacties

Verzekeringmogelijkheden en –voorwaarden:

Deze dekking kan worden verleend in **"open account"**, d.w.z. zonder dat een bankgarantie vereist is, en zonder verdere bijzondere voorwaarden

VII. MARKTBENADERING

1. Markttoegang

Het is relatief eenvoudig en goedkoop om in Singapore een bedrijf op te zetten.

In veel gevallen zal de meest efficiënte introductie van een product echter plaatsvinden via een agent, een Singaporese partner, een distributeur of een handelshuis. Via organisaties als de Singapore International Chamber of Commerce, de Kamers van Koophandel, de Singapore Manufacturers' Federation en sectororganisaties is het vaak mogelijk een agent of distributeur te vinden.

Met ruim 4 miljoen inwoners is de Singaporese consumentenmarkt beperkt in omvang. De consument is wel zeer koopkrachtig. Bovendien telt het land een grote groep buitenlandse werknemers en komen er jaarlijks meer dan 10 miljoen toeristen.

2. Zakelijke gedragscode

'No nonsens' aanpak

Hoewel Singapore op het eerste gezicht een kosmopolitische metropool is, schuilt achter de 'westerse' uitstraling een cultuur met onmiskenbaar Aziatische kenmerken. Naast het Engels, dat de handelstaal is, wordt er Chinees (Mandarijn), Maleis en Tamil gesproken.

Singaporezen houden in het algemeen van een 'no nonsens'-aanpak. Bij afspraken is het van belang duidelijk op voorhand het onderwerp van gesprek op te geven en duidelijk te laten weten waar u naartoe wil, want ... *'time is money'*.

Verder is het belangrijk dat u de juiste persoon te spreken krijgt, namelijk degene die beslissingen kan nemen. Vaak durft men op een lager niveau geen verantwoordelijkheid te nemen.

Kom op tijd voor uw afspraken en neem veel visitekaartjes mee en denk eraan deze niet te nonchalant te geven. Het is correct het kaartje met beide handen te geven, waarbij de tekst voor de ontvanger leesbaar moet zijn. Neem het visitekaartje van uw gesprekspartner ook correct in ontvangst en besteed er aandacht aan voordat u het in uw zak steekt.

Bij een gesprek hoeft u niet per se een vest te dragen. In het algemeen dragen de Singaporese zakenman en ambtenaar geen jas, wel een das en overhemd met lange mouwen.

Hou er in uw gesprekken rekening mee dat Singaporezen zeer chauvinistisch kunnen zijn en het er moeilijk mee kunnen hebben dat hun potentiële zakenpartners kritiek hebben op hun land.

Verder is het niet raadzaam, opmerkingen te maken of vragen te stellen over de etnische achtergrond van de gesprekspartner.

In tegenstelling tot andere Aziatische gemeenschappen is het in Singapore niet gebruikelijk uit te wijden over onderwerpen als familieaangelegenheden.

Contracten zijn vaak bijzonder lang en gedetailleerd. Wat er niet in staat, geldt niet. Contracten worden over het algemeen wel nageleefd.

Singaporezen geven en ontvangen graag (relatie)geschenken. Het is een uiting van vriendschap en symboliseert de hoop op succesvolle zakelijke contacten in de toekomst. Geschenken dienen ook als blijk van waardering voor bewezen diensten. Vermijd wel zoveel mogelijk kostbare cadeaus. Doe dit alleen als u de ontvanger lang en goed kent en hij in de loop der jaren een belangrijk contact voor u is geweest. De overheid is erg alert op het feit dat relatiegeschenken een bron van corruptie en omkoperij kunnen zijn. Het is dus niet raadzaam geschenken te overhandigen aan overheids personeel. Het wordt wel gewaardeerd als u een geschenk aanbiedt aan de organisatie als geheel. Verpak uw geschenken bij voorkeur in de 'lucky colours' goud en rood. Vermijd de kleuren wit, zwart en donkerblauw.

3. Distributiekkanalen

In de stadstaat zijn veel regionale hoofdkantoren van buitenlandse bedrijven gevestigd. Zij verrichten hun marketing, inkoop/verkoop en diensten veelal via Singapore, terwijl de productieactiviteiten elders plaatsvinden. Tot de regio worden, naast de directe buurlanden, ook Vietnam en zelfs India en China gerekend.

De distributie- en verkoopkanalen zijn goed georganiseerd en gemakkelijk toegankelijk. De meeste consumptiegoederen worden geïmporteerd door distributeurs. Die verkopen de goederen vervolgens door aan de detailhandel. Afhankelijk van het soort product berekent de importeur een marge van 20 tot 40%; in de detailhandel zijn marges van 100% niet ongebruikelijk. Industriële goederen worden geïmporteerd door distributeurs of agenten. Distributeurs hanteren een winstmarge van minstens 20%; bij agenten is een commissie van 7 tot 10% gebruikelijk.

4. Beurzen en salons

Singapore ontwikkelt zich tot regionaal centrum voor beurzen en congressen.

De vakbeurzen die tot de wereldtop behoren zijn: Asian Aerospace, Food and Hotel Asia, Offshore South East Asia (OSEA) en IMDEX

VIII. DUURZAAM INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

Door het gebrek aan eigen grondstoffen werd Singapore al vroeg geconfronteerd met de schaarsheid aan natuurlijke bronnen. Het land startte daarom al jaren geleden met het zoeken naar duurzame oplossingen voor zijn problemen. Het resultaat is dat het MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen)-debat zich vooral focust op het milieu. De staat investeerde bijvoorbeeld enorme bedragen in de ontwikkeling van innovatieve waterwinningstechnologieën. In 2006 trad Singapore toe tot het Kyotoprotocol.

1. Overheidsinstanties

De regering van Singapore ontwikkelde diverse plannen om maatschappelijke verantwoordelijkheid te stimuleren bij ondernemingen. Aangezien de meeste aandacht gaat naar het milieu, onderneemt het ministerie van Milieu de meeste acties:

A. *Ministry of Environment* (www.mewr.gov.sg)

Dit ministerie stelde van bij het begin van de industriële ontwikkeling van Singapore hoge milieustandaarden. Het richtte hiervoor verschillende agentschappen op:

- *SPRING* (*Standard, Productivity and Innovation Board* - www.spring.gov.sg)

Dit agentschap werd opgericht door de regering in 2001 als de opvolger van de *Singapore Productivity and Standards Board* (PSB). De instelling promoot de ISO14000-norm bij de industrie.

- *National Environment Agency* (app.nea.gov.sg)

In 2002 richtte de regering NEA op. De opdracht van het agentschap is om de gezondheid en de natuur te beschermen. Het agentschap is verantwoordelijk voor de coördinatie van het *Clean Development Mechanism*, een resultaat van het Kyoto-engagement.

Het ministerie werkt daarnaast strategieën, projecten en gidsen uit voor de duurzame ontwikkeling van Singapore:

- *Singapore Green Plan 2012*

Dit plan werd gelanceerd in 2002, de eerste herziening verscheen in 2006. Het focust op klimaatverandering, water-, lucht- en natuurvervuiling, afvalverwerking, openbare gezondheid en internationale milieufspraken.

- *Waste minimisation*

Een efficiënte manier van afvalverwerking is cruciaal voor de duurzame toekomst van Singapore. In de laatste 30 jaar van de industriële ontwikkeling is de hoeveelheid afval afkomstig van de industrie verzesvoudigd. Onder het motto '*reduce, reuse and recycle*' tracht de Singaporese regering een effectief afvalbeheer te promoten, zowel bij de industrie als bij de huishoudens. Hiervoor bracht ze *The Guidebook on Waste Minimisation for Industries* uit.

Sinds de lancering van een nationaal recyclageprogramma in 2001 worden inspanningen geleverd om zowel de industrie als de huishoudens aan te zetten tot hergebruik. Vandaag is het aandeel van gerecycleerd industrieel afval gestegen tot 60 procent, in vergelijking met 40 procent in de jaren negentig.

B. *National Volunteer & Philanthropy Centre* (www.nvpc.org.sg)

Het Ministerie van Maatschappelijke Ontwikkeling en Sport (app.mcys.gov.sg) zette werknemers in het kader van de promotie van MVO aan om vrijwilligerswerk te doen. Hiervoor richtte het dit centrum op in 1999. Het doet dienst als nationale coördinator om vrijwilligerswerk, filantropie en partnerschappen tussen de publieke en private sector te promoten. Sinds de oprichting is de vrijwillige donatie gestegen met 60 procent.

C. *Inland Revenue Authority of Singapore* (www.iras.gov.sg)

De belastingadministratie aanvaardt sinds 1 januari 2002 een dubbele belastingvermindering om de sociale rol te erkennen die bedrijven spelen bij het geven van donaties aan liefdadigheid.

D. *Awards en labels*

Naast concrete actieprogramma's en maatregelen formuleert de regering aanbevelingen voor het algemene management. Zo raadt de overheid bedrijven aan om een ethische aankooppolitiek te voeren en een audit van hun sociale- en milieuprestaties te laten uitvoeren. De overheid belooft proactieve MVO-bedrijven met een prijs of een label.

- *The Singapore Quality Award*

De *Standards, Productivity and Innovations Board* van *SPRING* organiseert deze *award*, die de hoogste onderscheiding is voor organisaties en bedrijven. De SQA moedigt organisaties aan om hun managementsystemen te optimaliseren.

- *Green Labelling Scheme*

Dit systeem werd in 1992 gelanceerd door het Ministerie van Milieu en wordt momenteel beheerd door de *Singapore Environment Council*, die ecolabels toekent aan milieuvriendelijke producten. Deze labels helpen de consumenten om milieuvriendelijke producten aan te kopen. Recente toevoegingen zijn de *Fuel Economy Labelling Scheme* voor personenvoertuigen en *Energy Label Scheme* voor huishoudtoestellen.

2. Netwerken van bedrijven, overheden en ngo's

Enkele belangrijke MVO-netwerken:

- *National Tripartite initiative on CSR* (www.csrsingapore.org)

Dit netwerk werd in 2004 gelanceerd door de voorzitter van SPRING met de bedoeling om duurzaam ondernemen te promoten onder Singaporese bedrijven. Het NTI is een sturingscomité dat een gemeenschappelijke MVO-strategie formuleert, rekening houdend met de ondernemers, de vakbonden en de regering.

In 2005 richtte de NTI het *Singapore Compact Network* op, een nationaal netwerk dat valt onder de *UN Global Compact*. De *Singapore Compact* is een multistakeholdersplatform dat de dialoog en samenwerking over maatschappelijke verantwoordelijkheid promoot. Het netwerk speelt een coördinerende en cruciale rol in het definiëren van de richting die MVO uitgaat in Singapore.

- *½ percent club*

De Eerste Minister stelde enkele jaren geleden de oprichting van een *½ percent club* voor. Het idee was dat personen of bedrijven vrijwillig een half percent van hun inkomen zouden besteden aan de maatschappij.

3. Opmerkelijke initiatieven

- *Singapore Airlines* (www.singaporeair.com)

Schenkt veel aandacht aan MVO, wat zich vooral uit in filantropie. De luchtvaartmaatschappij steunde de oprichting van het eerste nierdialysecentrum in Singapore in 1987. Voorts is er financiële ondersteuning aan opleidingsprogramma's in Singapore en andere Aziatische landen als Indonesië en de Filippijnen. Sinds 2001 publiceert het bedrijf een milieurapport.

- *The Banyan Tree Resorts Group* (www.banyantree.com)

Deze groep schenkt aandacht aan de milieu-impact van hun resorts. Op elke locatie waar ze actief zijn, steunt de groep een milieuproject. In de Malediven gaat die steun bijvoorbeeld naar een project voor het vrijwaren van koralen en de bescherming van schildpadden. In 2001 richtte het bedrijf het *Green Imperative Fund* op, waarmee de groep zijn milieuacties uitbreidde en formaliseerde. De groep start ook projecten op die de lokale bevolking ten goede komen.

- *ST Engineering's* (www.stengg.com)

Dit bedrijf is een actieve promotor van MVO, wat een concrete vertaling krijgt in acties rond milieu, opleiding, sport en cultuur. Het stelt daarnaast geregeld fondsen ter beschikking na rampen.

IX. PRAKTISCHE INLICHTINGEN

► Reisformaliteiten

Er zijn geen visumvereisten. U dient in het bezit te zijn van een paspoort dat tenminste zes maanden vanaf de datum van binnenkomst geldig is. Bij de immigratiecontrole zal u een 'Entry Permit' voor 14 of 21 dagen bekomen.

► Reisadvies

Hiervoor verwijzen wij naar het reisadvies van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking dat steeds geactualiseerd wordt op de volgende website:

<http://www.diplomatie.be/nl/travel/countrydetail.asp?COUNTRYNAMEL=SINGAPORE>

Momenteel (oktober 2008) gelden geen specifieke opmerkingen.

► Gezondheid en hygiëne

Raadpleeg eveneens bovenvermeld reisadvies.

► Munt

De munteenheid is de Singaporese dollar (SGD).

1 SGD = 0,50 €

1 € = 2,01 SGD (koers op 09.10.2008)

► Handelstaal

De handelstaal in Singapore is het Engels.

► Maten en gewichten

In Singapore wordt hoofdzakelijk het metrieke stelsel gehanteerd. De Britse standaarden verdwijnen steeds meer naar de achtergrond.

► Plaatselijke tijd

GMT + 8u

In de zomertijd: 6 uur later dan in België

In de wintertijd: 7 uur later dan in België

► Elektrische stroom

230 Volt is standaard.

► **Plaatselijk vervoer**

Het openbaar vervoer is uitstekend georganiseerd en dus een goede optie. Reizigers kunnen gebruik maken van het Mass Rapid Transit (MRT)-systeem, busvervoer en taxi. MRT-stations zijn te vinden in het hele zakencentrum.

► **Telecommunicatie en internet**

De internationale code voor Singapore is +65.

Alle Belgische GSM-operatoren bieden roaming faciliteiten aan.

Internet is wijd verspreid: .sg

► **Werktijden / Kantooruren**

Normaal van 08u30 tot 17u30

Meer en meer bedrijven zijn op zaterdag gesloten. Nochtans, de meeste Singaporese zakenlieden zullen overzeese bezoekers altijd zien als zij vooraf geïnformeerd zijn.

► **Klimaat en kleding**

Singapore is warm en vochtig (zwoel): tussen 30 en 34°C met een vochtigheidsfactor tussen 70 en 90%. Lichte zomerkleding is daarom altijd aan te bevelen. De grootste hoeveelheid regen valt van november tot maart. Een paraplu is alvast nuttig.

► **Feestdagen (2de helft 2008 en 2009)**

Nationale Feestdag, 9 augustus 2008

Hari Raya Puasa, 1 oktober

Deepavali, 28 oktober

Hari Raya Haji, 8 december

Kerstmis, 25 december

Nieuwjaar, 1 januari 2009

Chinees Nieuwjaar, 26 en 27 januari 2009

Goede Vrijdag, 10 april 2009

Dag van de Arbeid, 1 mei 2009

Vesak Day, 9 mei 2009

Nationale Feestdag, 9 augustus 2009 valt op zondag; bijgevolg verlof op 10 augustus 2009

Hari Raya Puasa, 20 september 2009 valt op een zondag; bijgevolg verlof op 21 september 2009

Deepavali, 15 november 2009 valt op een zondag; bijgevolg verlof op 16 november 2009

Hari Raya Haji, 27 november 2009

Kerstmis, 25 december 2009

X. NUTTIGE ADRESSEN

1. In België

Ambassade van Singapore

F.D. Rooseveltlaan 198
1050 Brussel

tel: 02 660 29 79

fax: 02 663 58 50

e-mail: singemb_bru@sgmfa.gov.sg

website: www.mfa.gov.sg/brussels/

Ambassadeur: HE Anil Kumar Nayar

2. In Singapore

Ambassade van België

14-01 Temasek Tower
8 Shenton Way
Singapore 068811

tel: +65 62 20 76 77 of +65 62 20 76 78 of +65 62 20 76 79

fax: +65 62 22 69 76

e-mail: Singapore@diplobel.org

website: www.diplomatie.be/singaporenl

Ambassadeur: ZE Marc Calcoen

Economische en handelsattachés

- Flanders Investment & Trade

De heer Peter Christiaen
c/o Ambassade van België

tel: +65 62 27 39 97

fax: +65 62 27 73 49

e-mail: singapore@fitagency.com

- Brussel Export & Awex

De heer William Delsemme
Trade Office of Brussels-Wallonia
51 Gooldhill Plaza 21-11/12
Singapore 308900

tel: +65 62 51 00 79 of +65 62 51 43 60

fax: +65 62 51 15 96

e-mail: info@bruwex.sg

XI. TE RAADPLEGEN WEBSITES

1. Overheid

http://www.gov.sg/	Singapore Government
http://www.mfa.gov.sg/	Ministry of Foreign Affairs
http://app.mti.gov.sg/	Ministry of Trade & Industry
http://app.mof.gov.sg/index.asp	Ministry of Finance
http://www.singstat.gov.sg/	Statistics Singapore
www.edb.gov.sg	Singapore Economic Development Board
http://www.iesingapore.gov.sg/wps/portal	International Enterprise Singapore

2. Economisch

www.sicc.com.sg	Singapore International Chamber of Commerce
http://www.visitsingapore.com/publish/stbportal/en/home/mice_home.html	Uniquely Singapore: Business & Meetings
www.singapore-expo.com.sg	Singapore Expo
www.smafederation.org.sg	Singapore Manufacturers' Federation
www.yellowpages.com.sg	Yellow Pages Singapore
www.doingbusiness.org/ExploreEconomies/?economyid=167	Doing business with Singapore
http://www.businesstimes.com.sg/	Business Times

XII. BELANGRIJKSTE BRONNEN

<http://www.flandersinvestmentandtrade.be/>

<http://www.awex.be/awex/FR/>

<http://www.bruxelles-export.be/>

<http://www.diplomatie.be/nl/default.asp>

<http://www.evd.nl/home%5Cindex.asp>

<http://www.missioneco.org/me/>

<http://www.viewswire.com/index.asp?rf=0>

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Singapore>

Verzameling gegevens afgesloten op 10.10.2008

Voor bijkomende informatie:

FLANDERS INVESTMENT & TRADE
Gaucheretstraat 90
1030 Brussel
 02 504 87 11
 02 504 88 99
 info@fitagency.be
<http://www.flandersinvestmentandtrade.be/>

BRUSSEL EXPORT
Louizalaan 500 B4
1050 Brussel
 02 800 40 00
 02 800 40 01
 infos@brussels-export.irisnet.be
www.brussels-export.be

AGENCE WALLONNE A L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ETRANGERS (AWEX)
place Saintelette 2
1080 Bruxelles
 02 421 82 11
 02 421 87 87
 mail@awex.be
www.awex.be/awex/FR/

